

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 531. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm01-shoot-idm140207696688608/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

førte en Polsk Troppesfdeling mod en fire Gange saa stærk Fjende* (P.-M.'s Anmærkning). Kajimierz er en Stad i det polske Guvernement Lublin, ved Weichsel, ca. 17 Mil sydøst for Warschau. Slaget fandt Sted den 18de April 1831. Polakkerne blev slaede af den russiske General Kreutz og mistede ialt mere end 2000 Mand. Da Oberst Malachowkisk Afdeling begyndte at vige, greb han en Le og med Raabed: „Dette er Kosciuszko's Vaaben! Hver ægte Polens Søn følge mig!“ styrtede han mod Fienden, men faldt, ramt af 3 Kugler.

Side 222 Linje 40: *Dembinski*] Henrik Dembinski, f. 1791, indtraadte 1809 i Hæren, var med paa Napoleons Tog 1812 til Rusland, blev Rilmester efter Slaget ved Smolensk, udmærkede sig 1813 i Slaget ved Leipzig, tog virksom Del i Opstanden 1830, blev Ryttergeneral, førte i 1831 sine Tropper fra Litauen til Warschau midt gennem de russiske Hære, blev Overgeneral $\frac{1}{2}$, 1831, men kunde intet udrette overfor Partipolitikernes, deltog i Warschaus Forsvar og dækkede Hærens Tilbagetog til Preussen, var som General med i Ungarns Frihedskamp 1848 mod Østrig, d. 1864 i Paris.

Side 222 Linje 41: *Umsinski*] Jan Nepomucen Umsinski, f. 1780, kæmpede 1794 under Kosciuszko, traadte 1806 i Napoleons Tjeneste, deltog 1813 i Slaget ved Leipzig, blev 1831 efter Opørels Udbrud Ryttergeneral, sejrede flere Gange over Russerne, var med i Slagene ved Grochow og Ostrolenka, deltog i Focsvaret af Warschau, d. 1851 i Frankrig.

Side 222 Linje 43: *Paa Spillet ses nygjerrig Verden seer*] den Hjælp, Polakkerne havde haabet paa, navnlig af Frankrig, udeblev ganske.

Side 223 Linje 4: *Wolas Skandse*] se Anm. til Side 219 Linje 20.

Side 223 Linje 5: *Sosinski*] om ham kan Udgifveren kun oplyse, at han havde mistet sit ene Ben i Slaget ved Borodino ($\frac{1}{2}$, 1812) og faldt under Stormen paa Wola.

Side 228 Linje 7: *Coyste*] Forstad til Warschau; Angrebet paa den begyndte den 6te September 1831 (samme Dag som Angrebet paa Wola); den 7de stod den i Flamme.

Side 224 Linje 6: *Støller*] vandrette Grubegange i et Bærgværk (Laaneord fra Tysk).

VENUS

Affattelsestid: ukendt; udkom den 13de April 1844, trykt 2den Gang 1857 (i „Mythologiske Digte“), 3dje 1879 (i „Poetiske Skrifter“ VI), 4de 1901 (i „Poetiske Skrifter i Udvalg“ III), 5te 1904 (i „Digtninger“, Gyldendals Bibliothek).

Nærværende Udgave gengiver Texten i Udgaven 1857, den sidste af Digteren selv besørgede.

Musik: Sangen Side 264 („Vi komme med Hjerterne tunge“) komponeret af Axel Liebmann (Efterladte Kompositioner i Udvalg ved V. Bendix).

Emnet er taget fra den græske Mytologi. Modsætningen mellem Venus Urania og Venus Anadyomene, der danner Grundideen i Digtet, har sin Rod i senere græske Filosoffers Sondring mellem en Kærlighedsgudinde for en højere, paa etisk Grundlag hvilende Kærlighed (Venus Urania \varnothing : „den himmelske“) og en Kærlighedsgudinde for sanselig Elskov (Venus Pandemos \varnothing : „den almindelige, offentlige, simple“; her i Digtet: Venus Anadyomene \varnothing : „den havfødte“); Venus Urania betragtede man da som den ældre, af Himlen (Uranos) selv, uden Moder fødte Gudinde, Venus Pandemos som den yngre, født af Zeus i Elskovsforbindelse med en jordisk Kvinde. Denne Spaltning af Kærlighedsgudinden i to, som mytologisk (i Folketroen) ingen Rolle spillede (Venus Urania dyrkedes ligesaa fuldt som Venus Pandemos af den græske Prostitution), møder man vistnok første Gang hos den berømte Filosof Platon († 347 f. Kr.), Sokrates' Discipel, i hans Dialog „Symposium“ (\varnothing : Drikkelaget*), og da P.-M. ejede C. J. Hases danske Oversættelse af